
COMPARATIVE ANALYSIS OF THE LEVEL OF STUDENTS' ACADEMIC MOTIVATION TO SOFIA UNIVERSITY „ST. KLIMENT OHRIDSKI” AND NATIONAL ACADEMIA OF SPORT „VASIL LEVSKI”

Georgi IgnatovSofia University „St. Kliment Ohridski”, Bulgaria, gvignatov@uni-sofia.bg**Iljana Petkova**Sofia University „St. Kliment Ohridski”, Bulgaria, i.petkova@fp.uni-sofia.bg

Abstract: The present report addresses a topic that is a key factor for the quality of the education in universities. The outcome this education depends on the degree of students' academic motivation and results in their readiness for certain profession. The material presents the results from a study conducted in the period 2016-2019 among 45 students in their second and third year of studies in the subject „Physical Education and Sport“ at the Sofia University „St. Kliment Ohridski“ Faculty of Science, Education and Arts and 39 students also studying „Physical Education“ but at the National Sports Academy „Vasil Levski“ Faculty of Pedagogy. As a research tool, was used a questionnaire designed for determining the academic motivation, developed by Angel Velichkov. The questionnaire contained 11 questions, of which 7 with positive and 4 with negative direction. The assessment was done through the 4-point Likert scale, where 0 is „completely disagree” and 3 is „completely agree”. In his work A. Velichkov places the degree of academic motivation within the following limits: 0-11 points – lack of academic motivation; 12-18 points – weak motivation; 19-24 points – moderate motivation, 25-33 points – strong academic motivation. The summaries are made both on universities and on each individual indicator for academic motivation, including: „Active attitude to the learning process“, „Internal self-discipline“ and „Strive to complement and broaden the obtained knowledge“. To determine the priorities of young people, we divided their statements that received the highest percentage of opinions „agree“ on the positively formulated questions and „disagree“ on the negative ones. The comparative analysis shows that the overall degree of academic motivation is not high among students from both Universities. However, students in both universities are convinced that active involvement in the learning process is required. Students are aware of the importance of the theoretical background they need to acquire during their studies. They are motivated to gain lasting knowledge and excellence in all subjects studied. Young people indicate that they complement and broaden their knowledge by seeking additional information and by consultations with university professors.

Keywords: higher education, sport specialties, academic motivation

СРАВНИТЕЛЕН АНАЛИЗ НА СТЕПЕНТА НА АКАДЕМИЧНА МОТИВАЦИЯ НА СТУДЕНТИТЕ ОТ СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“ И НАЦИОНАЛНА СПОРТНА АКАДЕМИЯ „ВАСИЛ ЛЕВСКИ“**Георги Игнатов**СУ „Св. Климент Охридски“, България, gvignatov@uni-sofia.bg**Илиана Петкова**СУ „Св. Климент Охридски“, България, i.petkova@fp.uni-sofia.bg

Резюме: Докладът засяга тема, която е ключова за качеството на образование във висшите училища. От степента на академична мотивация на студентите зависи крайния резултат – подготвеността за дадена професия. В материала се представят резултати от проведено изследване в периода 2016-2019 г. от II и III курс, обучаващи се в спортни специалности – спец. „Физическо възпитание и спорт“ към Факултет за науките, образованието и изкуствата (ФНОИ) на СУ „Св. Климент Охридски“ – 45 студента и специалност „Физическо възпитание“ към Факултет Педагогика на НСА „Васил Левски“ – 39 студента. Като изследователски инструмент е използван въпросник за академичната мотивация, разработен от Ангел Величков, съдържащ 11 въпроса, 7 от които имат положителна, а 4 отрицателна посока. Оценяването става чрез 4-степенна Ликертова скала, където 0 е напълно несъгласен, а 3 – съгласен. А. Величков поставя степента на академична мотивация в следните граници: 0-11 точки – отсъствие на академична мотивация; 12-18 т. – слаба; 19-24 т. – умерена и 25-33 т. – силна академична мотивация. Обобщенията са направени

както по университети, така и по всеки отделен показател от академичната мотивация, включващи: „Активно отношение към учебния процес“, „Вътрешна самодисциплина“ и „Стремеж към допълване и разширяване на получените знания“. За да определим приоритетите на младите хора ще разделихме твърденията им получили най-висок процент в мненията „съгласен“ за положително формулираните твърдения и „несъгласен“ при отрицателните. Сравнителният анализ показва, че общата степен на академична мотивация не е висока при студентите и от двете висши училища. Въпреки това студентите и от двата курс са убедени, че е необходимо активно отношение към учебния процес. Студентите осъзнават важността на теоретичната подготовка, която трябва да придобият по време на следването си. Те са мотивирани да получат трайни знания и висок успех по всички изучавани учебни дисциплини. Младежите посочват, че допълват и разширяват своите познания чрез търсенето на допълнителна информация и консултации с преподавателите.

Ключови думи: висше образование, спорт, студенти, академична мотивация

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Всички реформи, които се извършват днес в българското образование са под един общ знаменател и с една единствена цел – повишаване качеството на образованието. То обаче е краен резултат от екипната работа на преподавателите във висшите училища от една страна и студентите от друга. В свое изказване Министърът на образованието, г-н Красимир Вълчев, посочи промяната, която трябва да настъпи в средното образование. Според него „разликата между образованието на XX и XXI век се състои основно в това дали преподавателят е креативен, така че да провокира творческите компетентности и усвояването и развитието на уменията да учим през целия живот и да мислим критично...Усилията трябва да бъдат насочени към развиване на необходимите умения, постоянна квалификация и насърчаване на онези преподаватели, които намират начин чрез иновативни подходи да стимулират интереса за учене на студентите, развитието на творческите им умения и едновременно с това да успеят да преподават базовите специализирани знания“ (Найденова, 2019).

К. Найденова и С. Алачев твърдят, че обучението в частност, а в нашия случай образованието могат да достигнат до по-високо ниво на ефективност чрез прилагане на съвременни подходи при обучението, което да доведе до комуникация между обучаващия и обучавания, което да е на ниво субект – субект (Найденова, К., С. Алачев, 2019).

Според С. Беломъжева-Димитрова и М. Видиновски, университетското образование е етап от личностното развитие на индивида, който формира личността в професионално отношение, но също така оказва влияние на нейните нравствено-психологически и социални ценности (Беломъжева-Димитрова, С., М. Видиновски, 2017).

Добра перспектива, пораждаща вътрешна целева ориентация за развитие на методическото познание на педагога В. Иванова и М. Темникова откриват в съответствието и с компоненти на метапознанието, които осъществяват регулираща функция в преобразуващи за субектния опит действия (Ivanova, V., M. Temnikova, 2018). Според същите автори, в следствие на приложена система на работа, стимулираща преимуществено разбирането и създаването на собствен логически конструкт, пред запаметяването и възпроизвеждането, се осигурява ефективност при формиране на антиципативните способности и дивергентното мислене у студентите, с тенденция за преносимост във възрастите и дейностите (Ivanova, V., M. Temnikova, 2018).

Интересът към ученето е обвързан с мотивацията. Един от основните проблеми в обучението на младите хора, независимо дали в средното или висше училище, е свързан с нея. При изследване на проектно-ориентираното обучение Ю. Дончева и екипа изследователи подчертава, че „Студентите трябва да са практически подготвени за това, което ги очаква след студентската скамейка на работното място. Те трябва да знаят, да могат, да имат необходимите компетенции не само на теория. Това се постига с повече практика и мотивация. Когато мотивацията за дадена дейност произтича от самата нея, това прави учащия целенасочен и изобретателен. Затова обучението се налага да е ориентирано повече към Учене чрез правене, което изважда студента от ролята на слушател, давайки му „централна роля на сцената“ (Дончева, Ю., Д. Неделчева, Л. Радославова, Е. Иванова, 2019).

Като широко мнение се налага това, че по-голямата част от младежите учат в университетите, не толкова амбицирани да получат знания и умения по избрана от тях специалност, а заради самата диплома. Дали обаче наистина е така? Стремат ли се младите хора само към дипломата или се стремят да научат, да разширят кръгозора си, да се подготвят за упражняването на дадената професия? На тези въпроси потърсихме отговор чрез направеното изследване на академичната мотивация.

Теоретично разгледан, проблемът за академичната мотивация е отдавна и периодично изследван. Резултати от проведено изследване през 2017 г. на аспектите на взаимодействие между преподавател и студент, сред 117 обучаващи се в педагогически специалности от СУ „Св. Климент Охридски“ и ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий“, филиали Враца и Плевен, показват че „Разкриването на водещите мотиви за обучение е значимо за болшинството от студентите – между 92-97% в отделните целеви групи (за всяко висше училище – б.а.). Ролята на мотивацията е безспорна и по-скоро вниманието на преподавателите трябва да се насочи към онези 3-8 % от студентите, които не я осъзнават“ (Петкова, И., Енг. Тополска, П. Марчева, 2017).

Изследвания, провеждани конкретно сред обучаващи се в областта на спорта студенти, потвърждават важността от перманентно изследване степента на академична мотивацията. Според И. Пелтекова „мотивацията и позитивното отношение имат важно значение за постигането на целите на физическото възпитание и спорт сред студентите“ (Пелтекова, И., 2011).

Както посочва и Г. Игнатов „Изследването на двустранния процес „преподавател – студент“ не може да даде пълна картина на случващото се в специалността, но може да даде яснота по много съществени въпроси свързани с организацията и обучението на студентите, да провери заложените цели и не на последно място да даде ясна представа за отношението на студентите към преподавателите от специалността Физическо възпитание и спорт“ (Игнатов, Г., 2016).

Социалният статус, който дава спортът на практикуващите, създава потребността от оценката на другите и стремежа към популярността. Личностната реализация, свързана с усещането за сила и енергия, необходимостта да се върши нещо, удовлетворението от постигнатата цел, са фактори, които влияят на егото на всеки един човек. Личностната реализация, мотивацията да се бележат успехи, не бива да се разбират като абсолютен стремеж към високи успехи. Спецификата им може да се използват във връзка с личното покачване на постиженията и оценката им зависи от самооценката (Алексиева, М., Д. Киров, 2019). Заниманията с физически упражнения и спорт са въпрос на личен интерес, вътрешно убеждение и потребност от двигателна дейност, т.е. от удоволствието от дейността сама по себе си. Подтикът към такава потребност може да се реализира и по внушение или стимул отвън, за да се постигне нещо друго, външно по отношение на дейността – награда, повишаване на популярността и др. За достигане на високи постижения по вид спорт от голямо значение е признанието от страна на подкрепящата среда. Това признаване на всеки успех от страна на възрастните и връстниците е стимул за усъвършенстване (Алексиева, М., Ст. Денев, 2016).

В тази връзка е интересно проучването на Д. Димов и К. Найденова, които изследват треньори на вратари във футбола и по-конкретно мотивацията им да продължат образованието си във висше училище, тъй като 80% от тях са със средно образование и лиценз от Българската треньорска школа по футбол, но нямат висше образование (Димов, Д., К. Найденова, 2015).

Според Ж. Георгиев една от основните задачи на преподавателите по спорт във Висшите училища е „Повишаване мотивацията и активността на студентите в уроците, предоставяне на по-богати знания за спорта като средство за физическа годност и социална изява. Ние сме длъжници към потребностите на младите хора и не можем да отговорим на съвременните им нужди и интереси, а именно да се подобрят условията за масовия спорт така, че той да заеме важно място в техния живот“ (Георгиев, Ж., 2017). В друго изследване същият автор констатира: „С всяка изминала година намалява броят на желаещите да спортуват студенти, все по-трудно се попълват отборите с нови лица, все по-трудно се мотивират младите хора да участват в състезания и да представяват собствените си университети“ (Георгиев Ж., С. Георгиева, 2014).

Г. Игнатов и И. Петкова също имат дългогодишни интереси и изследват различни аспекти на взаимодействието преподавател-студент. Академичната мотивация е един от тях. Те защитават идеята, че „Мотивацията в личността при извършването на всяка една дейност е от ключово значение както за нейното качество, така и за вътрешната удовлетвореност. В академичното образование, където липсва задължителния елемент, е важно студентът да намери баланса между личния интерес, професионалните знания и уменията за тяхното приложение. Ето защо изследването на баланса в бинарния процес на обучение между преподавателя и студента, между ученето и преподаването е ключов“ (Петкова, И., Г. Игнатов, 2018).

Представените по-горе твърдения на различни наши учени по неоспорим начин доказват необходимостта от перманентно следене и установяване степента на академична мотивация при студентите. Ето защо през три последователни учебни години от уч. 2016/2017 до 2018/2019 г. беше проведено изследване сред студенти от специалностите „Физическо възпитание и спорт“ при Факултет за науките, образованието и изкуствата (ФНОИ) на СУ „Св. Климент Охридски“ и „Физическо възпитание“ към Факултет Педагогика на НСА

„Васил Левски“. Целта беше да се сравнят степените на академична мотивация и тежестта на отделните показатели, която я формират.

Като изследователски инструмент е използван въпросник „За оценка равнището на академична мотивация“ с автор Ангел Величков (Радославова, М., А. Величков, 2005). Формулирани са 11 съждения, 7 от които имат положителна, а 4 отрицателна конотация. Оценяването става чрез 4-степенна Ликертова скала, където 0 е напълно несъгласен, а 3 – съгласен.

Академичната мотивация, според А. Величков е „конструкт, който описва общото мотивационно състояние, породено и свързано с обучението по дадена специалност във ВУЗ. Общата положителна мотивационна готовност е индикатор за качеството на преподаване в дадена специалност, а също така е един от предикторите на академичната успеваемост“ (Радославова, М., А. Величков, 2005). Според него три са основните проявления на академичната мотивация, а именно: 1) активното отношение към ученето, 2) вътрешната самодисциплина и 3) стремежа към допълване и разширяване на получените знания. Те се явяват и конкретни показатели, които са заложили в анкетната карта и ще бъдат анализирани в сравнителен план между двете висши училища.

Изследователската хипотеза, която формулираме е свързана с предположението, че студентите от двете висши училища проявяват висока степен на академична мотивация.

Изследваната извадка е гнездова от две висши училища – СУ „Св. Климент Охридски“ и НСА „Васил Левски“. Изследвани са общо 45 студента от II-ри и III-ти курс на специалността „Физическо възпитание и спорт“ към ФНОИ при Софийския университет и 39 студента от II и III курс от специалност „Физическо възпитание“ към Факултет Педагогика при НСА. Разпределението им по курс и пол е следното (табл. 1):

Табл. 1. Разпределение на изследваните лица по курс и по пол от двете висши училища

Висше училище		Изследвани студенти					
		II курс		III курс		Общо	
СУ	Брой	26		19		45	
	Пол	12 жени	14 мъже	7 жени	12 мъже	19 жени	26 мъже
НСА	Брой	29		10		39	
	Пол	9 жени	20 мъже	6 жени	4 мъже	15 жени	24 мъже

Необходимо е да се подчертае, че в проучването са включени всички студенти от посочените курсове в Софийския университет. В НСА, в посочената специалност изследването бе проведено на случаен принцип. Анализът ще бъде сравнителен по отделните показатели и по висше училище. А. Величков поставя степента на академична мотивация в следните граници: 0-11 точки – отсъствие на академична мотивация; 12-18 т. – слаба; 19-24 т. – умерена и 25-33 т. – силна академична мотивация.

2. СРАВНИТЕЛЕН АНАЛИЗ НА ДАННИТЕ ПО ПОКАЗАТЕЛ „АКТИВНО ОТНОШЕНИЕ КЪМ УЧЕБНИЯ ПРОЦЕС“

Четири твърдения, две по две противоположни, са обвързани с този показател – „Старая се да получа трайни знания по всички основни дисциплини“ и „Водя си редовно записки по време на лекции“ vs „Не се интересувам от теоретичните подробности в учебните дисциплини“ и „Всичко, което учим тук, ми е безинтересно и понякога се чудя какъв е смисълът на ученето“.

Резултатите показват, че студентите от специалност „Физическо възпитание и спорт“ в СУ „Св. Климент Охридски“ се отнасят отговорно към своите учебни занимания. 55,56% от тях са напълно съгласни с твърдението, че редовно си водят записки по време на лекциите, а 71,11 % от второкурсниците и третокурсниците се стараят да получат трайни знания по всички основни дисциплини.

Същото сериозно отношение, макар и с по-малко проценти, има и при студентите от специалност „Физическо възпитание“ в НСА. От изследваните 39 младежи 56,41% са напълно съгласни и още 35,90% са по-скоро съгласни, че си водят редовно записки. 58,97% са убедени, а отново 35,90% са отчасти убедени, че полагат усилия да получат трайни знания по всички теоретични дисциплини.

Сериозното отношение към учебния процес проличава и при твърденията с отрицателна конотация. Оптимистичен е фактът, че 80 % от студентите от Софийския университет са отчасти несъгласни с твърдението, че всичко, което учат по специалността им е безинтересно. Нулев е процентът на тези, които са категорично несъгласни с това твърдение, което означава че студентите са избрали специалността с

желанието да получат знания и умения по нея. Все пак не е толкова висок процента (46,67%) на тези, които отхвърлят твърдението, че не се интересуват от теоретичните подробности в учебните дисциплини. Ако към този процент се прибави и този от 33,33%, които също са по-скоро несъгласни с това твърдение, то може да се направи заключението, че като цяло студентите отчитат важността на теоретичните познания.

Не са по-различни отговорите и на студентите от НСА. 58,97% от тях категорично отхвърлят, а 30,77% също отчасти не са съгласни с твърдението, че всичко, което се изучава по специалността е безинтересно. 25,64% от студентите от НСА също изцяло отхвърлят като невярно, а още 48,72% – като отчасти вярно твърдението, че не се интересуват от теоретичните подробности. В такива специалности, където очакванията на студентите може би са за превес на практическите часове и умения напълно разбираемо е теоретичните подробности да нямат тази важност (табл. 2).

Табл. 2. Резултати по показател активно отношение към учебния процес (в %)

Твърдения	СУ – съгласен	СУ – по скоро съгласен	СУ – по скоро несъгласен	СУ – несъгласен	НСА – съгласен	НСА – по скоро съгласен	НСА – по скоро несъгласен	НСА – несъгласен
Старая се да получа трайни знания по всички основни дисциплини	71,11	26,67	2,22	0	58,97	35,9	5,13	0
Водя си редовно записки по време на лекции	55,56	24,44	15,56	4,44	56,41	35,9	7,69	0
Всичко, което учим тук, ми е безинтересно и понякога се чудя какъв е смисълът на ученето	0	4,44	15,56	80	2,56	7,69	30,77	58,97
Не се интересувам от теоретичните подробности в учебните дисциплини	4,44	15,56	33,33	46,67	7,69	17,95	48,72	25,64

3. СРАВНИТЕЛЕН АНАЛИЗ НА ДАННИТЕ ПО ПОКАЗАТЕЛ „ВЪТРЕШНАТА САМОДИСЦИПЛИНА“

Вътрешната самодисциплина е друг сегмент от цялостната академична мотивация. Тя е „вградена“ в три твърдения – „Държа да имам висок успех по всички изучавани дисциплини“ и „Редовно посещавам всички лекции, защото ми е интересно“ vs „Когато не ми е интересно, пропускам лекции и семинарни упражнения“.

От табл. 3 е видно, че 58,97% от обучаемите от НСА споделят, че са по-скоро съгласни, че редовно посещават лекции, защото им е интересно. Като към отговорите на частично изразилите съгласие, прибавим и тези на напълно съгласните (10,26%), сумата става 69,23%, което показва, че студентите от НСА са редовни в посещенията на лекциите и проявяват по-голям интерес към ученото съдържание. За студентите от СУ „Св. Климент Охридски“ е 46,67 % на частично изразилите съгласие и още 26,67% на напълно съгласните се. Така общият процент е 73,34%, което е показател също за съзнателното отношение към учебния процес. Явно и студентите от Софийския университет чувстват необходимостта да посещават лекции. Това обаче може да се дължи и на факта, че не всички учебни дисциплини са обезпечени с учебници. Не бива обаче да се пренебрегва и това, че 26,67% от обучаемите в спец. „Физическо възпитание и спорт“ във Факултета по науки за образованието и изкуство от СУ „Св. Кл.Охридски“ и 25,64% от второкурсниците и третокурсниците в спец. „Физическо възпитание“ във факултет Педагогика на НСА изразяват частично несъгласие с това твърдение.

Студентите и от двете висши училища се стремят към висок успех. Процентът на учащите от НСА изразили частично съгласие е по-голям в сравнение с процента на студентите от Софийския университет, съответно 46,15 % – 44,44%. Като се прибавят и отговорите на изцяло изразилите съгласие, то отново процентите при студентите и от двете висши училища е над 60%.

Табл. 3. Резултати по показател вътрешна самодисциплина (в %)

Твърдения	СУ – нап ълно съгла сен	СУ – по- скоро съгла сен	СУ – по- скоро несъгла сен	СУ – несъгл асен	НСА – нап ълно съгла сен	НСА – по- скоро съгла сен	НСА – по- скоро несъгла сен	НСА – несъгл ласен
Държа да имам висок успех по всички изучавани дисциплини.	40	44,44	15,56	0	38,9	46,15	12,82	5,13
Редовно посещавам всички лекции, защото ми е интересно.	26,67	46,67	26,67	0	10,26	58,97	25,64	5,13
Когато не ми е интересно, пропускам лекции и семинарни упражнения.	26,67	22,22	28,89	22,22	30,77	30,77	17,95	20,51

Студентите и от двете висши училища признават обаче, че когато не им е интересно, пропускам лекции и семинарни упражнения. За второкурсниците и третокурсниците от спец. „Физическо възпитание и спорт“ от СУ „Св. Климент Охридски“ този процент е сумарно 48,89 (от изразилите пълно и частично съгласие), а при второкурсниците и третокурсниците от спец. :Физическо възпитание“ от НСА процентът е 61,54%. Пропускането на лекциите и упражненията само по себе си не е тревожен факт, имайки предвид, че по-голямата част от студентите съчетават обучението си с работа. Тревожността би трябвало да идва от причината за липсата им в аудиторията, а именно – липсата на интерес към учебните занятия. Това обаче е сериозен сигнал при определяне степента на академична мотивация (табл.3).

4. СРАВНИТЕЛЕН АНАЛИЗ НА ДАННИТЕ ПО ПОКАЗАТЕЛ „СТРЕМЕЖ КЪМ ДОПЪЛВАНЕ И РАЗШИРЯВАНЕ НА ПОЛУЧЕНИТЕ ЗНАНИЯ“

Мнението по този показател се залага в четири твърдения, а именно: „Често търся допълнителна литература по учебни въпроси, които са ме заинтересували“, „Често търся допълнителна информация от преподавателите“ и „Редовно посещавам библиотеката или търся допълнителни материали в Интернет“ vs „Старая се да уча само в рамките на необходимия минимум“. Едно от проявленията на старателно отношение към учебния процес е търсенето на допълнителна литература. Отворен обаче остава въпроса къде това се прави – от библиотеката, от интернет или източник на информация е самият преподавател?

Табл. 4. Резултати по показател „Стремеж към допълване и разширяване на получените знания“ (в %)

Твърдения	СУ – съгла сен	СУ – по скоро съгла сен	СУ – по скоро несъгл ласен	СУ – несъгла сен	НСА – съгла сен	НСА – по скоро съгла сен	НСА – по скоро несъгла сен	НСА – несъгла сен
Често търся допълнителна литература по учебни въпроси, които са ме заинтересували	22,22	42,22	35,56	0	15,38	56,41	23,08	5,13
Често търся допълнителна информация от преподавателите	13,33	51,11	26,67	8,89	20,51	58,97	15,38	5,13
Редовно посещавам библиотеката или търся допълнителни материали в Интернет	11,11	40	35,56	13,33	12,82	51,28	25,64	10,26
Старая се да уча само в рамките на необходимия минимум	13,33	24,44	37,78	24,44	23,08	35,9	28,21	12,82

От табл. 4 е видно, че студентите от НСА са по-склонни да се консултират със своите преподаватели. Сумата в проценти на отговорите „съгласен“ и „напълно съгласен“ е 79,57. При обучаемите от университета сумата е 64, 44%. По-висок е процентът на отговорите от НСА и на твърдението дали търсят допълнителна литература от интернет. По-често търсят допълнителна литература и по учебни въпроси, които са ги

заинтересували. Студентите обаче от Софийския университет, отхвърлят по-уверено твърдението, че учат в рамките на необходимия минимум. 62,22% от тях изразяват несъгласие и частично несъгласие“ с него. Сравнителният анализ на *степента на академична мотивация* показва, че студентите от НСА са мотивирани да участват в учебния процес. Средната им стойност е 19,35, а на студентите от СУ е 18,11. При тези резултати заложената изследователска хипотеза не се доказва. Студентите от НСА попадат в границите на умерената академична мотивация, а от СУ в слабата. На следващ етап трябва да се търсят причините за това.

5. ИЗВОДИ И ОБОБЩЕНИЯ

Обобщенията ще бъдат направени както по университети, така и по всеки отделен аспект от академичната мотивация. За да се определят приоритетите на младите хора ще ранжираме твърденията им получили най-висок процент в мненията „съгласен“ за положително формулираните твърдения и „несъгласен“ при отрицателните.

По показател „Активно отношение към учебния процес“ – твърдението, с което са напълно съгласни студентите и от двата университета е, че се стараят да получат трайни знания по всички учебни дисциплини. Студентите от Софийския университет, които са го изразили са съответно – 71,11%, а от НСА – 58,97%. В същото време 80% от студентите от Университета отхвърлят категорично, че „Всичко, което учим тук ми е безинтересно и понякога се чужда какъв е смисълът на ученето“. Процентът на изразилите несъгласие студенти от НСА по същото твърдение е 58,97%. Отново то е с най-висок процент от другите становища по горепосочения показател.

По показател „Вътрешна самодисциплина“ – 40% от студентите от Софийския университет са напълно съгласни с това, че държат да имат висок успех по всички изучавани дисциплини. Със същата значимост е то е и за студентите от НСА, но с малко по-нисък процент – 38,9%. При този показател има само едно твърдение с отрицателна конотация – „Когато не ми е интересно, пропускам лекции и семинарни упражнения“. 22,22% от студентите от Университета са напълно несъгласни с него, а при младежите от НСА процентът е само 29,51%. „Разпиляването“ на отговорите в цялата Ликертова скала показва, че младите хора и от двете висши училища са склонни да не посещават редовно занятия независимо колко е важен високият успех. Стойностите по това твърдение противоречат и на високите стойности по първия показател. Възниква въпроса: как можеш да получиш трайни знания по всички учебни дисциплини след като пропускаш лекции и семинарни упражнения? Отговор на този въпрос се получава при анализа по следващия показател.

По показател „Стремеж към допълване и разширяване на получените знания“ – 22,22% от студентите от спец. „Физическо възпитание и спорт“ при Софийския университет са напълно съгласни, че често търсят допълнителна литература по учебни въпроси, които са ги заинтересували. Ако се добави процента и на изразилите частично съгласие, тогава подкрепата за това твърдение е 64,44%. От четирите твърдения по този показател, 23,08% от учащите се в НСА са напълно съгласни с това – „Старая се да уча само в рамките на необходимия минимум“. Точно по това становище мнението им е отново разпиляно. Процентите показват, че и студентите от Университета също са така разпръснати в целия диапазон от отговори.

6. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

В заключение може да се каже, че макар и общата степен на академична мотивация да не е висока при студентите и от двете висши училища, увереността че е необходимо активно отношение към учебния процес е твърдение, в което са убедени студентите и от двата курса, и от двете висши училища. Младежите осъзнават важността на теоретичната подготовка. Те са мотивирани да получат трайни знания по всички учебни дисциплини и висок успех, а това се базира на стремежа им да допълват и разширяват своите познания чрез търсенето на допълнителна информация и консултации с преподавателите.

ЛИТЕРАТУРА

- Алексиева, М., & Киров Д. (2019). Анализ на Его- ориентацията и колективната ориентация на състезатели по баскетбол. – В: *Педагогически алманах, ISSN: 2367-9360, брой 1, с. 71-91.*
- Алексиева, М., & Денев. Ст. (2016). Подкрепящата среда – фактор при избор на спорт в свободното време. - В: *Сб., Педагогическото образование - традиции и съвременност“, ISBN 2534-9317, ВТУ, с. 62-68.*
- Беломъжева-Димитрова, С., & Видиновски М. (2017). Катеренето като възможност за практикуване на спорт във висшите училища. – В: *СБ. „Педагогическото образование – традиции и съвременност“, ISSN:2534-9317, Ай енд Би, Велико Търново, с.49-54.*

- Георгиев, Ж. (2017). Анализ на състоянието и тенденции за развитие на университетския спорт в Република България. – В: СБ. „Съвременни тенденции на физическото възпитание и спорта“, ISSN:1314-2275, СУ „Св. Климент Охридски“, С. с. 88-97.
- Георгиев Ж., & Георгиева С. (2014). Университетският спорт – настояще и бъдеще. – В: *Научна конференция с международно участие „Съвременни тенденции, проблеми и иновации във физическото възпитание и спорта във висшите училища“*, ISBN:978-954-644-943-6, УНСС, С., с. 226-232.
- Димов, Д., & Найденова К. (2015). Анализ на проведено анкетно проучване с треньори на вратари по футбол във връзка с подготовката на млади футболни вратари 15-18 годишни. – В: *Спорт и наука*, №4, стр. 45-53.
- Дончева, Ю., Неделчева, Д. Радославова, Л. & Иванова. Е., (2019). Проектно-базираното обучение в контекста на стимулиране познавателната активност на учениците в начална училищна възраст. – В: *Оптимизиране и усъвършенстване на проектната дейност в процеса на обучение за стимулиране активността на учащите*. https://www.researchgate.net/publication/329178704_OPTIMIZIRANE_I_USVRSENSTVANE_NA_PROEKTNA_TA_DEJNOST_V_PROCESA_NA_OBUCENIE_ZA_STIMULIRANE_AKTIVNOSTTA_NA_UCASITE (посл. отворен 08.2019)
- Игнатов, Г. (2016). Визията на университетския преподавател според студенти от специалност „Физическо възпитание и спорт“ в Софийския университет „Св. Климент Охридски“. – В: *Теория и практика на психолого-педагогическата подготовка на специалистите в университета. Втора книга. Том първи*. Издателство „ЕКС-ПРЕС“ – Габрово, с. 497-505.
- Найденова, Ант. (2019). Образованието на XXI век изисква личностен подход. – В: *Аз буки*, бр.13, с. 5.
- Найденова, К., & Алачев С. (2019). Проучване влиянието на познавателната дейност в урочни занимания по физическо възпитание и спорт върху знанията на ученици от VI и X клас. – В: *Спорт и наука*, № 1-2.
- Пелтекова, И. (2011). Опыт студентов Софийского университета занимающихся спортом в период обучения. – В: *Материалы VI-Международна Научно- практическая конференция*. ТУЛА, ISBN:978-5-87954-644-6, Изд. ТГПУ им, Л.Н. Толстова, с. 390-393.
- Петкова, И., & Игнатов. Г. (2018) Равнища на мотивационна готовност на студентите от втори курс на специалност “Физическо възпитание и спорт” при Софийски университет “Св. Климент Охридски”, - В: *Proceedings Of University Of Ruse - 2018, volume 57, book 6.2.*, <http://conf.uni-ruse.bg/bg/docs/cp18/6.2/6.2-8.pdf>
- Петкова, И., Тополска, Евг. & Марчева П. (2017). Аспекти на взаимодействие между преподавател – студент (результати от сравнително емпирично изследване) – В: *Взаимодействие на преподавателя и студента в условията на университетското образование: проблеми и перспективи*. Изд. Екс-Прес, том 2, с.376-382.
- Радославова, М., & Величков. А. (2005). Методи за психодиагностика. *Издателска къща Пандора Прим*. 2005., с. 48
- Ivanova, V., & Temnikova M. (2018). Anticipation in the structure of the solving problems skill. *European Scientific Journal August 2018 /SPECIAL/ edition*, ISBN:978-608-4642-65-7, p. 6-14, URL:<http://dx.doi.org/10.19044/esj.2018.c5p2>.
- Ivanova, V., & Temnikova M. (2018). Manifestation of divergence as a specific feature of thinking. *Vol. 6: CBU International Conference Proceedings*, p. 630-633, WWW.JOURNALS.CZ.